Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2025/1176

2025 6 18

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2025/1176

2025 m. gegužė 23 d.

kuriuo nustatomi atsinaujinančiųjų išteklių energijos sprendinių diegimo aukcionų kvalifikacinės atrankos ir sutarties skyrimo kriterijai

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1735 dėl priemonių sistemos Europos nulinio balanso technologijų gamybos ekosistemai stiprinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1724 ([1]), ypač į jo 26 straipsnio 3 dalį,

kadangi:

(1) Reglamente (ES) 2024/1735 nustatytos priemonės Sąjungos nulinio balanso technologijų ir jų pagrindinių komponentų gamybos pajėgumams didinti. Tos priemonės turėtų padėti padidinti nulinio balanso technologijų sektoriaus konkurencingumą, pritraukti investicijų ir palengvinti švarių technologijų patekimą į Sąjungos rinką. Tarp tų taisyklių yra Reglamento (ES) 2024/1735 26 straipsnis, kuriuo remiamas tikslas sukurti ir prižiūrėti atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų diegimo pramoninę bazę, kad būtų užtikrintas Sąjungos energijos tiekimas ir išvengta priklausomybės dėl šių technologijų tiekimo. Šiuo tikslu jame reikalaujama, kad valstybės narės taikytų tam tikrus su kaina nesusijusius kriterijus bent 30 proc. kiekvienos valstybės narės per metus aukcione perkamo kiekio arba bent 6 gigavatų per metus kiekvienos valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energetikos sprendiniams diegti naudojant to reglamento 4 straipsnio 1 dalies a–j punktuose išvardytas atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijas ([2]). Reglamento (ES) 2024/1735 26 straipsnyje nustatytas reikalavimas tam tikrus su kaina nesusijusius kriterijus taikyti kaip kvalifikacinės atrankos kriterijus, paliekant valstybėms narėms laisvės dėl kitų savo aukcionų kriterijų nuspręsti, ar juos taikyti kaip kvalifikacinės atrankos arba sutarties skyrimo kriterijus, arba kaip šių abiejų rūšių kriterijų derinį. Be to, pagal Reglamento (ES) 2024/1735 26 straipsnio 2 dalies paskutinę pastraipą, valstybėms narėms nedraudžiama taikyti ne tik 26 straipsnio 2 dalyje išvardytus, bet ir papildomus su kaina nesusijusius kriterijus;

(2) taisyklėmis, kuriomis nustatomi kvalifikacinės atrankos arba sutarties skyrimo kriterijai, įtrauktini į tam tikrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimą skatinančius aukcionus, siekiama palengvinti Reglamento (ES) 2024/1735 26 straipsnyje nustatytų kriterijų rengimą ir taikymą ir užtikrinti vienodumą visoje Sąjungoje, kartu suteikiant valstybėms narėms pakankamai lankstumo. Suderintas kriterijų įgyvendinimas turėtų padėti sumažinti ekonominės veiklos vykdytojų ir valstybių narių sandorių išlaidas ir išvengti vidaus rinkos susiskaidymo, laikantis Sąjungos pridėtinės vertės principo. Tai turėtų būti daroma valstybėms narėms suteikiant pakankamai lankstumo pritaikyti kvalifikacinės atrankos ar sutarties skyrimo kriterijų taikymą prie savo atitinkamų aukciono sistemų struktūros ir planavimo, konkrečių ypatumų ir kitų aspektų, susijusių su kitais viešosios politikos tikslais, laikantis subsidiarumo principo. Šių kriterijų taikymas atsinaujinančiųjų išteklių energijos aukcionuose neturėtų pakenkti pagrindiniams aukciono tikslams, susijusiems su sparčiu, efektyviu ir tvariu atsinaujinančiųjų išteklių energijos sprendinių diegimu, ir turėtų padėti užtikrinti konkurencinį konkurso procesą bei teisinį tikrumą. Šiame reglamente nustatomi kvalifikacinės atrankos arba sutarties skyrimo kriterijai, įtrauktini į tam tikrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos sprendinių diegimą skatinančius aukcionus, siekiant užtikrinti, kad šie kriterijai būtų parengti ir taikomi objektyviai, skaidriai ir vadovaujantis nediskriminavimo principu ir kad dėl jų taikymo neproporcingai nepadidėtų išlaidos;

([1]) OL L, 2024/1735, 2024 6 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj.

([2]) Šios technologijos yra saulės energijos technologijos, įskaitant fotovoltinės energijos, saulės šilumos elektros energijos ir saulės šiluminės energijos technologijas; sausumos vėjo ir jūros atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijos; šilumos siurbliai ir geoterminės energijos technologijos; vandenilio technologijos, įskaitant elektrolizerius ir kuro elementus, kai jos naudojamos atsinaujinančiųjų išteklių energijai gaminti; tvarios biodujų ir biometano technologijos; tvarių alternatyviųjų degalų technologijos, kurios yra atsinaujinančiųjų išteklių kuro technologijos.

(3) su atsakingu verslu susijusiu kriterijumi turėtų būti užtikrinta, kad įmonių vykdoma veikla atitiktų visuomenės ir gamtos poreikius. Remiantis atitinkama tarptautinių standartų sistema, pavyzdžiui, Jungtinių Tautų verslo ir žmogaus teisių pagrindiniais principais, kuriais įgyvendinama Jungtinių Tautų programa „Apsaugoti, gerbti ir padėti“, EBPO rekomendacijomis daugiašalėms įmonėms dėl atsakingo verslo, EBPO išsamaus patikrinimo rekomendacijomis dėl atsakingo verslo, TDO trišale deklaracija dėl principų, susijusių su daugiašalėmis įmonėmis ir socialine politika, ir atitinkamais Sąjungos teisės aktais dėl įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo ([3]), visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1760 ([4]), taip pat Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2464 ([5]) ir Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2023/2772 ([6]), į atsinaujinančiųjų išteklių energijos aukcionus įtraukiant kvalifikacinės atrankos kriterijų, susijusį su atsakingu verslo elgesiu, neturėtų būti apsiribojama galiojančioje Sąjungos teisėje nustatytais išsamaus patikrinimo reikalavimais ir turėtų būti reikalaujama imtis veiksmų dėl pagrindinių išsamaus patikrinimo elementų, sietinų su bendra aukciono dalyvio verslo veikla, susijusia su aukcionu. Taip pat turėtų būti reikalaujama, kad aukciono dalyviai viešai informuotų apie veiksmus, kurių jie ėmėsi. Siekiant išvengti pernelyg didelės biurokratinės naštos, neturėtų būti reikalaujama, kad fiziniai asmenys, įmonės, kurioms netaikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/34/ES ([7]) pagal jos 19a ir 29a straipsnius ir jų vėlesnius pakeitimus, ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos laikytųsi šios papildomos pareigos – jiems taikomi paprastesni reikalavimai, o jeigu jų projektų pajėgumas mažesnis nei 10 MW, jiems visiškai netaikomas atsakingo verslo kriterijus. Vis dėlto valstybės narės turėtų išlaikyti galimybę fiziniams asmenims, įmonėms, kurioms netaikoma Direktyva 2013/34/ES pagal jos 19a ir 29a straipsnius ir jų vėlesnius pakeitimus, ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms taikyti pareigą imtis veiksmų dėl pagrindinių išsamaus patikrinimo elementų, jeigu jų projektų pajėgumas didesnis nei 10 MW. Atitikties atsakingo verslo kriterijui vertinimas turėtų būti grindžiamas pagrindiniais išsamaus patikrinimo elementais, nustatytais Deleguotojo reglamento (ES) 2023/2772 ([8]) I priede;

(4) siekiant išlaikyti energijos tiekimo ir ypatingos svarbos energetikos infrastruktūros saugumą, labai svarbu užtikrinti aukštą energijos gamybos įrenginių kibernetinio saugumo ir duomenų saugumo lygį. Kibernetinio saugumo rizika energetikos sektoriuje gali daryti neigiamą poveikį informacijos, tvarkomos diegiant ir eksploatuojant atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginius, konfidencialumui ir gali daryti poveikį veiklos vykdytojo gebėjimui išlaikyti įrenginio veiklos kontrolę. Yra daug galimų kibernetinio saugumo rizikos veiksnių, susijusių su atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginių tiekimo grandine, pavyzdžiui, dideli ir netikėti tiekimo grandinės sutrikimai, informacinių ir ryšių technologijų (IRT) produktų, paslaugų ar procesų neprieinamumas tiekimo grandinėje arba tiekimo grandinės subjektų, įskaitant labai patyrusius ir atkaklius piktavalius valstybės subjektus ir nusikalstamus subjektus, vykdomi kibernetiniai išpuoliai;

(5) siekiant užtikrinti, kad visi aukciono dalyviai tinkamai atsižvelgtų į kibernetinio saugumo ir duomenų saugumo riziką, atsinaujinančiųjų išteklių energetikos sprendinių diegimą skatinančiuose aukcionuose turėtų būti numatyti kvalifikacinės atrankos kriterijai, pagal kuriuos būtų reikalaujama, kad jie įgyvendintų kibernetinio saugumo rizikos valdymo priemones, jas atspindėtų kibernetinio saugumo plane ir užtikrintų, kad tos priemonės būtų taikomos jų tiekėjų tiekiamiems IRT produktams arba jų paslaugų teikėjų teikiamoms IRT paslaugoms. su atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginių eksploatavimu susijusius duomenis saugant ir tvarkant Europos ekonominei erdvei nepriklausančiose jurisdikcijose, gali kilti grėsmė įrenginių ir visos sistemos saugumui. Siekiant užtikrinti įrenginio ir

([3]) Visų pirma Įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo direktyva, Direktyva (ES) 2024/1760 dėl įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo, taip pat Direktyva (ES) 2022/2464 dėl Įmonių informacijos apie tvarumą teikimo direktyvos, įskaitant Deleguotąjį reglamentą (ES) 2023/2772 dėl papildomų tvarumo atskaitomybės standartų, ypač jo 61 dalį.

([4]) 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1760 dėl įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1937 ir Reglamentas (ES) 2023/2859, (OL L, 2024/1760, 2024 7 5, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj).

([5]) 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2464, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 537/2014, Direktyva 2004/109/EB, Direktyva 2006/43/EB ir Direktyva 2013/34/ES dėl įmonių informacijos apie tvarumą teikimo, (OL L 322, 2022 12 16, p. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj).

([6]) 2023 m. liepos 31 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2023/2772, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/34/ES papildoma tvarumo atskaitomybės standartais, (OL L, 2023/2772, 2023 12 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/2772/oj).

([7]) 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/34/ES dėl tam tikrų rūšių įmonių metinių finansinių ataskaitų, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir susijusių pranešimų, kuria iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/43/EB ir panaikinamos Tarybos direktyvos 78/660/EEB ir 83/349/EEB, (OL L 182, 2013 6 29, p. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj).

([8]) Žr. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2023/2772 I priedo 61 dalį.

visos sistemos saugumą, tais atvejais, kai aukciono dalyvis priklauso trečiosios valstybės jurisdikcijai ir yra reikalaujama, kad aukciono dalyvis tos trečiosios valstybės valdžios institucijoms pateiktų informaciją apie programinės ar aparatinės įrangos pažeidžiamumą, būtina užtikrinti papildomą duomenų apsaugos lygį prieš sužinant, kad tuo pažeidžiamumu buvo pasinaudota. Papildomas duomenų apsaugos lygis taip pat būtinas tais atvejais, kai, remiantis viešu pareiškimu Sąjungos vardu pagal bendro ES diplomatinio atsako į kibernetinę kenkimo veiklą sistemą ([9]) arba vienos ar kelių jos valstybių narių vardu, už tos trečiosios valstybės teritorijos ribų veikiantys grėsmę keliantys subjektai vykdė kibernetinę kenkimo veiklą ar kampanijas. Tuo tikslu valstybės narės visų pirma turėtų atsižvelgti į Sąjungos nustatytas tikslines ribojamąsias priemones, kuriomis siekiama atgrasyti nuo kibernetinių išpuolių, keliančių išorinę grėsmę Sąjungai ar jos valstybėms narėms, ir į juos reaguoti ([10]). Vieši pareiškimai valstybės narės vardu yra ypač svarbūs tos valstybės narės vykdomiems aukcionams. Tokiais atvejais aukciono dalyviai turėtų pateikti pagrįstą kibernetinio saugumo planą, kuriame būtų išdėstytos techninės, operacinės ir organizacinės priemonės, skirtos užtikrinti, kad su aukcionu susijusiai jų verslo veiklai naudojami arba ją vykdant sukurti duomenys būtų saugomi ir tvarkomi Europos ekonominėje erdvėje (EEE) ir nebūtų perduodami už EEE ribų. Svarbu, kad EEE įsisteigęs veiklos vykdytojas išlaikytų įrenginio veiklos kontrolę – taip būtų užtikrinta derama priežiūra ir ES teisės aktų laikymasis ir kartu įrenginio ir visos sistemos saugumas;

(6) siekiant užtikrinti, kad aukciono dalyviai ir jų pasiūlymai būtų patikimi, o aukciono dalyviai turėtų reikiamų techninių žinių, patirties ir finansinių bei ekonominių pajėgumų ir realistišką verslo ir techninį planą, kaip visapusiškai ir laiku užbaigti projektą laikantis įvairių aukciono specifikacijų ir su kaina nesusijusių kriterijų reikalavimų, labai svarbu įtraukti kriterijus, kuriais užtikrinamas aukciono dalyvio gebėjimas įgyvendinti projektą. Todėl tikslinga reikalauti, kad aukciono dalyviai pateiktų konkrečius dokumentus ir įrodymus. Rengdamos tokius kriterijus, valstybės narės taip pat turėtų atsižvelgti į projekto sąnaudas, riziką, projektinį pajėgumą, technologijos brandą, aukcione reikalaujamą inovacijų lygį ir kitas atitinkamas rinkos sąlygas. Tai ypač svarbu, nes nustačius per daug reikalavimų, pavyzdžiui, mažesniems projektams, gali būti dirbtinai apribota konkurencija ir pašalinti smulkesni dalyviai, kurie kitu atveju galėtų dalyvauti aukcione. Be to, nustačius pernelyg daug reikalavimų gali būti apribotas naujų rinkos dalyvių dalyvavimas aukcione. Didesniems projektams, kuriems kyla didesnė rizika, priešingai, gali prireikti nustatyti griežtesnes sąlygas, siekiant užtikrinti, kad projektus būtų galima įvykdyti laiku ir iki galo, kartu užtikrinant konkurencinį konkurso procesą;

(7) pagal Reglamento (ES) 2024/1735 26 straipsnio 1 dalį, valstybės narės turi įtraukti kvalifikacinės atrankos arba sutarties skyrimo kriterijus, pagal kuriuos vertinamas aukciono indėlis į tvarumą ir atsparumą. Reglamento (ES) 2024/1735 25 straipsnyje reikalaujama, kad perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai tam tikroms viešųjų pirkimų procedūroms taikytų minimaliuosius privalomus reikalavimus, susijusius su aplinkos tvarumu, ir tam tikrus privalomus reikalavimus, pagal kuriuos įvertinamas pasiūlymo indėlis į atsparumą. Tiek viešųjų pirkimų procedūros, tiek atsinaujinančiųjų išteklių energijos sprendinių diegimo aukcionai prisideda prie Sąjungos atsparumo. Energetikos sektoriuje veikiančioms viešosioms įmonėms, kurios yra perkantieji subjektai pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/25/ES ([11]) 4 straipsnį, perkant Reglamento (ES) 2024/1735 4 straipsnio 1 dalies a–k punktuose išvardytas nulinio balanso technologijas taikomas Reglamento (ES) 2024/1735 25 straipsnis. Be to, jos taip pat gali dalyvauti atsinaujinančiųjų išteklių energijos aukcionuose, kuriems taikomas Reglamento (ES) 2024/1735 26 straipsnis. Reglamento (ES) 2024/1735 81 konstatuojamojoje dalyje primenama, kaip svarbu užtikrinti, kad tvarumo ir atsparumo reikalavimai būtų taikomi taip, kad būtų užtikrinta sąžininga ir lygiateisė rinkos dalyvių konkurencija, neatsižvelgiant į jų nuosavybės struktūrą. Siekiant užtikrinti tokią sąžiningą ir lygiateisę konkurenciją, viešųjų įmonių, dalyvaujančių atsinaujinančiųjų išteklių energijos sprendinių aukcionuose pagal 26 straipsnį, atitiktis atsparumo ir aplinkos tvarumo reikalavimams turėtų būti vertinama tik pagal 26 straipsnyje nustatytas taisykles. 25 straipsnyje nustatytos taisyklės turėtų būti taikomos nulinio balanso technologijų viešiesiems pirkimams, išskyrus atvejus, kai tokie viešieji pirkimai rengiami vykdant projektus, kuriems pagal 26 straipsnį surengtuose atsinaujinančiųjų išteklių energijos aukcionuose buvo skirta sutartis ([12]);

([9]) 2017 m. birželio 19 d. Tarybos išvados dėl bendro ES diplomatinio atsako į kibernetinę kenkimo veiklą sistemos (Kibernetinio saugumo diplomatijos priemonių rinkinio).

([10]) 2019 m. gegužės 17 d. Tarybos reglamentas (ES) 2019/796 dėl ribojamųjų priemonių, skirtų kovai su kibernetiniais išpuoliais, keliančiais grėsmę Sąjungai arba jos valstybėms narėms (OL L 129 I, 2019 5 17, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/796/oj).

([11]) 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 243, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj).

([12]) Šioms įmonėms vis tiek būtų taikoma joms taikytina bendroji viešųjų pirkimų sistema.

(8) konkretus aukciono poveikio tvarumui ir atsparumui vertinimo kriterijų rūšies (kvalifikacinės atrankos ar sutarties skyrimo) pasirinkimas priklauso atitinkamų institucijų, rengiančių konkretų aukcioną, kompetencijai. Vis dėlto atitinkamos institucijos turėtų užtikrinti, kad kriterijų rūšies pasirinkimas nepakenktų konkurenciniam konkurso proceso pobūdžiui ir nepagrįstai nesulėtintų atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų diegimo;

(9) vertinant aukcionų indėlį į atsparumą turėtų būti siekiama užtikrinti Sąjungos prieigą prie saugaus ir tvaraus energijos tiekimo: i) mažinant dabartinę priklausomybę ir vengiant naujos strateginės priklausomybės dėl nulinio balanso atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų ir jų pagrindinių specifinių komponentų tiekimo iš pavienių trečiųjų valstybių ir ii) didinant šių technologijų ir komponentų gamybos pajėgumus Sąjungoje. Tai turėtų būti daroma taip, kad nekiltų pavojus nepasiekti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/2001 ([13]) 3 straipsnio 1 dalyje nustatyto 2030 m. privalomo Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslo. Spręsdamos, ar nulinio balanso technologijoms arba jų pagrindiniams specifiniams komponentams atsparumo kriterijų taikyti kaip kvalifikacinės atrankos kriterijų ar kaip sutarties skyrimo kriterijų, atitinkamos institucijos turėtų atsižvelgti į Sąjungos priklausomybę nuo tos nulinio balanso technologijos ar jos pagrindinio specifinio komponento tiekimo iš trečiosios valstybės, į alternatyvių tiekimo šaltinių prieinamumą ir į poveikį, kurį to pagrindinio specifinio komponento tiekimui galėtų turėti atsparumo reikalavimo taikymas kaip kvalifikacinės atrankos kriterijaus, o ne sutarties skyrimo kriterijaus. Tais atvejais, kai aukcionuose atsparumo kriterijus taikomas kaip sutarties skyrimo kriterijus, atitinkamos institucijos turėtų siekti dar labiau įvairinti Sąjungos tiekimą, kad būtų sumažinta pernelyg didelė priklausomybė nuo tiekimo iš vienos valstybės, daugiau taškų skirdamos tiems aukciono dalyviams, kurie užtikrina didesnį savo tiekimo šaltinių įvairinimą, palyginti su aukciono dalyviais, atitinkančiais minimaliuosius atsparumo reikalavimus;

(10) siekiant spręsti problemą, susijusią su Sąjungos priklausomybe nuo vienos trečiosios valstybės, tiekiančios daugiau kaip 50 proc. konkrečios nulinio balanso technologijos ar jos komponentų arba bent 40 proc. tam tikromis aplinkybėmis, ir skatinti tiekimo įvairinimą, atitinkamos valstybių narių institucijos turėtų apriboti dalyvavimą atitinkamuose aukcionuose arba skirti taškus remdamosi reikalavimais, susijusiais su galutinio produkto kilme ir tam tikru skaičiumi Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2025/1178 ([14]) nustatytų pagrindinių specifinių komponentų, kilusių iš trečiosios valstybės, nuo kurios Sąjunga yra pernelyg priklausoma. Be to, tikslinga apriboti tam tikrus pagrindinius strateginius komponentus pagal kilmę, atsižvelgiant į jų technologinę vertę ir jų vaidmens svarbą energijos tiekimo saugumui ir konkrečių nulinio balanso technologijų tiekimo grandinei, tačiau dėl kitų pagrindinių specifinių komponentų aukciono dalyviai turėtų išlaikyti galimybę lanksčiai rinktis, kuriuos komponentus jie ketina įsigyti iš trečiosios valstybės, nuo kurios Sąjunga yra pernelyg priklausoma, laikydamiesi šiame reglamente nustatytų ribų. Šie reikalavimai sudaro praktinę ir objektyviai patikrinamą į aukcioną įtrauktų nulinio balanso technologijų ir jų pagrindinių specifinių komponentų atsparumo vertinimo metodiką. Tikslinga nustatyti konkrečius reikalavimus skirtingoms technologijoms ir jų pagrindiniams specifiniams komponentams, atsižvelgiant į konkrečias jų aplinkybes ir charakteristikas, pavyzdžiui, alternatyvių tiekimo šaltinių prieinamumą, pakankamus gamybos pajėgumus visame pasaulyje, technologijos brandos ir diegimo lygį, įvairinimo poveikį tiekimo grandinėms ir bendras išlaidas. Kalbant apie fotovoltinės energijos technologijų galutinius produktus (fotovoltinės saulės energijos sistemas) ir fotovoltinius modulius, Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2015/2446 ([15]) nustatytose nepreferencinėse kilmės taisyklėse nurodoma, kad fotovoltiniai elementai (HS 8541 42) priskiriami tai pačiai tarifo pozicijai kaip ir fotovoltiniai moduliai (HS 8541 43), o tai reiškia, kad fotovoltinius elementus ar lygiaverčius komponentus surinkus į fotovoltinį modulį jo kilmė nepakistų. Dėl šios priežasties vertinant tų konkrečių gamybos etapų indėlį į atsparumą tikslinga daryti nuorodą ne į fotovoltinės saulės energijos sistemos ir fotovoltinio modulio kilmę, o į jų surinkimo vietą;

([13]) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj) su pakeitimais, padarytais 2023 m. spalio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/2413, kuria iš dalies keičiami Direktyva (ES) 2018/2001, Reglamentas (ES) 2018/1999 ir Direktyva 98/70/EB, kiek tai susiję su skatinimu naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, ir panaikinama Tarybos direktyva (ES) 2015/652, (OL L, 2023/2413, 2023 10 31, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

([14]) 2025 m. gegužės 23 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2025/1178, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1735 taikymo taisyklės, susijusios su galutinių nulinio balanso technologijos produktų ir jų pagrindinių specifinių komponentų sąrašu indėliui į atsparumą įvertinti, (OL L, 2025/1178, 2025 6 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1178/oj).

([15]) 2015 m. liepos 28 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2015/2446, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013 papildomas išsamiomis taisyklėmis, kuriomis patikslinamos kai kurios Sąjungos muitinės kodekso nuostatos, (OL L 343, 2015 12 29, p. 1, ELI http://data.europa.eu/eli/reg_del/2015/2446/oj).

(11) tam tikrų pagrindinių specifinių komponentų priklausomybės nuo vienos trečiosios valstybės lygis gali būti toks aukštas, kad griežtai taikant atsparumo kriterijų kiltų pavojus to komponento tiekimo saugumui. Tokiais atvejais tikslinga užtikrinti, kad atitinkamos institucijos išlaikytų tam tikrą lankstumo galimybę padidinti ribinę vertę, taikomą pagrindiniams specifiniams komponentams, kurie gali būti kilę iš tos trečiosios valstybės, nuo kurios yra pernelyg didelė priklausomybė;

(12) atlikdama Reglamento (ES) 2024/1735 26 straipsnio 8 dalyje reikalaujamą vertinimą dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos sprendinių diegimo aukcionuose taikomų atsparumo ir tvarumo kriterijų ir jų poveikio spartesniam atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų diegimui, Komisija turėtų tinkamai apsvarstyti atsparumo kriterijaus veiksmingumą ir tai, ar tokiam veiksmingumui kenkia praktika, kuria siekiama pakeisti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų galutinių produktų ar pagrindinių specifinių komponentų kilmę ar surinkimo vietą;

(13) atitinkamos valstybių narių institucijos taip pat turėtų įvertinti sausumos vėjo technologijų, jūros vėjo technologijų ir elektrolizerių aukcionų poveikį atsparumui, net jei nėra vienos trečiosios valstybės, tiekiančios daugiau kaip 50 proc. šių technologijų ar jų komponentų arba bent 40 proc. tam tikromis aplinkybėmis, atsižvelgiant į didelę riziką, kad padidės priklausomybė nuo šių technologijų importo iš Kinijos Liaudies Respublikos, dėl kurios gali kilti grėsmė Sąjungos tiekimo saugumui. Taip yra dėl dabartinių ir prognozuojamų šių technologijų pasiūlos ir paklausos tendencijų pasaulyje ir Sąjungoje, taip pat dėl to, kad Kinijos Liaudies Respublikos gamybos pajėgumai viršija 50 proc. pasaulinės gamybos ([16]), o jos prognozuojami gamybos pajėgumai gerokai viršija vidaus tikslus ir numatomą paklausą;

(14) Reglamento (ES) 2024/1735 26 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad aukciono indėlį į tvarumą galima įvertinti nustatant kriterijus, susijusius su aplinkos tvarumu, kuriais viršijami būtiniausi reikalavimai pagal taikytiną teisę, inovacijomis ar energetikos sistemos integravimu;

(15) Reglamente (ES) 2024/1735 numatoma su aplinkos tvarumu susijusius aspektus įtraukti ir į tam tikras viešųjų pirkimų procedūras, ir į tam tikrus atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimą skatinančius aukcionus. Reglamentu Komisijai suteikiami įgyvendinimo įgaliojimai nustatyti minimaliuosius reikalavimus, susijusius su viešųjų sutarčių aplinkosauginiu tvarumu, ir išsamiau apibrėžti aplinkosauginio tvarumo kriterijus, kurie gali būti taikomi atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimą skatinančiuose aukcionuose. Minimalieji reikalavimai bus nustatyti įgyvendinimo reglamente, kuris turi būti priimtas pagal Reglamento (ES) 2024/1735 25 straipsnio 5 dalį, o aplinkosauginio tvarumo kriterijai – šiame reglamente. Šiais dviem aktais siekiama to paties tikslo – padidinti nulinio balanso technologijų aplinkosauginį tvarumą ir sumažinti jų poveikį aplinkai. Vis dėlto abiejuose reglamentuose išdėstytas požiūris ir jų turinys skiriasi, kad būtų atsižvelgta į skirtingus konkrečius teisinius įgaliojimus, skirtingas procedūras, susijusias su viešaisiais pirkimais ir aukcionais, kuriais skatinama diegti atsinaujinančiuosius energijos išteklius, skirtingą taikymo sritį, kiek tai susiję su į ją įtrauktomis nulinio poveikio technologijomis, taip pat į skirtingas institucijų, atsakingų už šias skirtingas procedūras, rūšis ir skirtingus kiekius, diegiamus taikant šias procedūras;

(16) pasirinkdamos nustatyti aplinkos tvarumo kriterijus, atitinkamos institucijos turėtų nustatyti kriterijus, pagal kuriuos vertinamas poveikis klimatui ir aplinkai. Tai darydamos jos turėtų taikyti vieną ar daugiau šiame įgyvendinimo reglamente nustatytų aplinkosauginio tvarumo kriterijų arba kitus kriterijus, kuriuos jos laiko svarbiais;

(17) atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų anglies dioksido pėdsakas yra vienas iš atitinkamų kriterijų, kuriuos atitinkamos valstybių narių institucijos gali įtraukti į aukcionus, kad įvertintų jų indėlį į aplinkos tvarumą. Kad šis kriterijus būtų objektyvus, skaidrus ir nediskriminacinis, nulinio balanso technologijos anglies dioksido pėdsakas turėtų būti matuojamas ir vertinamas per visą gyvavimo ciklą. Taip pat tikslinga suderinti anglies dioksido pėdsako per gyvavimo ciklą vertinimo metodus, kad būtų sumažintos prielaidų ribos ir pagerintas rezultatų palyginamumas, nes tai būtina, kad būtų galima veiksmingai prisidėti prie aplinkos tvarumo. Tikimasi tolesnio suderinimo šioje srityje pagal švarios pramonės kursą ([17]). Kai Sąjungos teisės aktuose yra nustatytas tam tikros nulinio balanso technologijos anglies dioksido pėdsako vertinimo metodas, valstybės narės turėtų jį taikyti savo nacionaliniuose aukcionuose, kuriais skatinama diegti atsinaujinančiųjų išteklių energijos sprendinius naudojant tą technologiją;

([16]) TEA, Energy Technology Perspectives 2024 (2024 m. energetikos technologijų perspektyvos).
([17]) COM(2025) 85 *final*.

(18) nesant Sąjungos teisės aktų, kuriuose būtų nustatytas konkretus metodas arba metodas, rodantis, kad jį galima taikyti kaip pakaitinį metodą konkrečios atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijos anglies dioksido pėdsakui įvertinti, siekiant pagerinti rezultatų palyginamumą, kai anglies dioksido pėdsakas naudojamas kaip kriterijus aukcionuose, būtina papildomai patikslinti to kriterijaus rengimo parametrus, visų pirma susijusius su metodika ir duomenų kokybės reikalavimais;

(19) perėjimas prie žiedinės ekonomikos yra vienas iš pagrindinių Europos žaliojo kurso elementų, kaip nustatyta Žiedinės ekonomikos veiksmų plane ([18]);

(20) prie šios pertvarkos gali prisidėti nulinio balanso technologijų aukcionai, jei juose bus naudojami su žiediškumu susiję kvalifikacinės atrankos arba sutarties skyrimo kriterijai. Jei institucijos nusprendžia tai padaryti, jos turėtų nustatyti gaminių perdirbamumo, taisymo ir techninės priežiūros paprastumo arba modernizavimo, pakartotinio naudojimo, perdarymo ir atnaujinimo paprastumo kriterijus arba perdirbtųjų medžiagų, įskaitant ypatingos svarbos žaliavas, naudojimo ar kiekio kriterijus, susijusius su vienu ar daugiau atitinkamų gaminio parametrų, nustatytų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1781 ([19]) I priede;

(21) biologinės įvairovės nykimas ir ekosistemų žlugimas yra vienos didžiausių grėsmių, su kuriomis susiduria žmonija. Sąjunga parengė ir įgyvendina gamtos apsaugos ir buveinių bei rūšių atkūrimo teisines sistemas, strategijas ir veiksmų planus, pavyzdžiui, 2030 m. biologinės įvairovės strategiją ([20]) ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1991 ([21]). Pastarojo meto tyrimais patvirtinta, kad dėl kritiškos klimato padėties visame pasaulyje nyksta biologinė įvairovė, o biologinės įvairovės nykimas dar labiau pablogina klimato kaitą, nes šie du reiškiniai yra tarpusavyje glaudžiai susiję. Biologinė įvairovė ir sveikos ekosistemos yra itin svarbios klimato kaitos poveikiui atspariam vystymuisi;

(22) nulinio balanso technologijos gali daryti ir neigiamą, ir teigiamą poveikį biologinei įvairovei. Tikslinga aukcionuose parengti kriterijus, kurie padėtų išlaikyti rūšių įvairovę, ekosistemas ir jų reprodukcinį pajėgumą. Neigiamas poveikis daugiausia yra vietos lygmens ir tai gali būti buveinių nykimas ar būklės blogėjimas, taip pat rūšių trikdymas, be kita ko, dėl triukšmo ir susidūrimų. Teigiamas poveikis gali būti klimato kaitos švelninimas, oro taršos mažinimas ir laukinei gamtai naudinga intervencija į kraštovaizdį. Kvalifikacinės atrankos arba sutarties skyrimo kriterijai arba šių abiejų rūšių kriterijai, kuriais atsižvelgiama į poveikį biologinei įvairovei, gali padėti skatinti nulinio balanso technologijų ir biologinės įvairovės sinergiją. Skaidri projektų poveikio biologinei įvairovei stebėsena turėtų būti vykdoma visą projekto įgyvendinimo laikotarpį, o prireikus turėtų būti imamasi prisitaikymo priemonių;

(23) kai atitinkamos institucijos kaip sutarties skyrimo kriterijų įtraukia nulinio balanso technologijų poveikį biologinei įvairovei, pagal šį kriterijų turėtų būti reikalaujama, kad grynasis teigiamas indėlis į biologinę įvairovę būtų teigiamas. Priemonių, kuriomis sprendžiamas grynojo teigiamo poveikio biologinei įvairovei klausimas, pavyzdžiai galėtų būti buveinių atkūrimas arba įkūrimas iš naujo, rūšių buveinių gerinimo ir jų populiacijų didinimo priemonės arba kitos veiklos poveikio aplinkai mažinimo priemonės. Skiriant atlygį už grynąjį teigiamą indėlį į biologinę įvairovę, kuriuo viršijamos kompensavimo priemonės, užtikrinamos vienodos sąlygos konkuruojantiems aukciono dalyviams, kurių projektų poveikis skiriasi, ir skatinama vengti neigiamo poveikio arba jį kuo labiau sumažinti;

(24) energijos vartojimo efektyvumas yra labai svarbus siekiant plataus užmojo Sąjungos tikslų iki 2030 m. bent 55 proc. sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, palyginti su 1990 m., kaip nustatyta Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinyje. Be to, energijos vartojimo efektyvumas taip pat yra vienas iš pagrindinių veiksnių, padedančių mažinti energijos kainas ir didinti Sąjungos energijos tiekimo atsparumą, taip sudarant sąlygas įgyvendinti žaliąją pertvarką, kuri būtų ir teisinga, ir saugi;

([18]) Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Naujas žiedinės ekonomikos veiksmų planas, kuriuo siekiama švaresnės ir konkurencingesnės Europos“, COM(2020) 98 *final*.

([19]) 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1781, kuriuo nustatoma tvarių gaminių ekologinio projektavimo reikalavimų nustatymo sistema, iš dalies keičiami Direktyva (ES) 2020/1828 bei Reglamentas (ES) 2023/1542 ir panaikinama Direktyva 2009/125/EB, (OL L, 2024/1781, 2024 6 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).

([20]) Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2030 m. ES biologinės įvairovės strategija. Gamtos grąžinimas į savo gyvenimą“, COM(2020) 380 *final*.

([21]) 2024 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1991 dėl gamtos atkūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2022/869, (OL L, 2024/1991, 2024 7 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj).

(25) aukcionai gali prisidėti prie energijos vartojimo efektyvumo, indėlio į tvarumą vertinimo etapu įtraukiant kvalifikacinės atrankos arba sutarties skyrimo kriterijus, pagal kuriuos nustatomi gaminiai, kurių energijos vartojimo efektyvumas bus vertinamas, ir kiekvienam produktui taikytina vertinimo metodika. Šie kriterijai turėtų būti nustatyti, kai taikytina, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/1369 ([22]) 7 straipsnio 2 dalį arba energinio efektyvumo etalonus, nurodytus įgyvendinimo priemonėse, priimtose pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB ([23]);

(26) tvari vandentvarka yra svarbi Sąjungos atsparumui, o struktūrinė netinkama vandentvarka lėmė šio riboto ištekliaus ir su vandeniu susijusių ekosistemų būklės blogėjimą ir taršą. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB ([24]) nustatytas integruotas vandens kokybės valdymo modelis, o Sąjungos vandens politika siekiama suteikti europiečiams galimybę turėti pakankamai ir geros kokybės vandens, užtikrinti gerą visų vandens telkinių būklę visoje Europoje, taip pat užtikrinti pakankamą, subalansuotą ir lygiateisę prieigą prie vandens visiems vandenį naudojantiems sektoriams, įskaitant pramonę. Kai kurios nulinio balanso technologijos daro poveikį vandens ištekliams jų naudojimo etapu, nes jas taikant naudojamas vanduo arba išleidžiamos nuotekos į vandens telkinius. Todėl tokių technologijų aukcionuose gali būti svarbu taikyti su kaina nesusijusius aplinkosauginio tvarumo kriterijus, susijusius su vandeniu;

(27) taršos mažinimas yra dar vienas svarbus Europos žaliojo kurso elementas, kaip nustatyta Nulinės taršos veiksmų plane. Plane nustatytas tikslas sumažinti oro, vandens ir dirvožemio taršą iki tokio lygio, kuris nebelaikomas kenksmingu sveikatai ir natūralioms ekosistemoms ir kuriuo atsižvelgiama į mūsų planetos išgales. Nulinio balanso technologijų aukcionai gali padėti sumažinti išmetamą teršalų kiekį, jei juose naudojami su taršos lygiu susiję kvalifikacinės atrankos arba sutarties skyrimo kriterijai. Jei atitinkamos institucijos nusprendžia taikyti tokius kriterijus, atitinkamos metodikos, ribinės vertės ir atitikties mechanizmai turėtų būti nustatyti pagal Sąjungos teisės aktus ir jais remiantis, jei tokių yra, ir atitinkamai atsižvelgiant į Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2023/2486 ([25]) C priedėlyje nustatytus kriterijus;

(28) inovacijos yra labai svarbios konkurencingumui, ekonomikos augimui ir sparčiam atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimui. Direktyva (ES) 2018/2001 siekiama skatinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimo inovacijas, nustatant orientacinį tikslą, kad iki 2030 m. novatoriškos atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijos sudarytų bent 5 proc. naujų įrengtųjų atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumų. Į aukciono modelį įtraukus inovacijų kriterijus, turėtų būti skatinama kurti visiškai naujus sprendimus arba tobulinti sprendimus, kuriais viršijami pažangiausi sprendimai. Taip bus sukurta tvirta sistema, kuria skatinama diegti pažangiąsias technologijas, užtikrinant tvarų ir konkurencinį būdą siekti poveikio klimatui neutralumo;

(29) kai inovacijos aukcionuose naudojamos kaip kvalifikacinės atrankos arba sutarties skyrimo kriterijus, tikslinga skirti šių dviejų rūšių aukcionus. Pirma, dažniausiai rengiami aukcionai, kuriuose į inovacijas nėra konkrečiai orientuojamasi kaip į pagrindinę aukciono rengimo priežastį, bet kurių pagrindinis tikslas yra atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimas. Nors šiais aukcionais savaime nesiekiama skatinti inovacijas, tam tikri elementai, kuriais atlyginama už inovacijas, gali būti įtraukti į aukcioną kaip sutarties skyrimo arba kvalifikacinės atrankos kriterijai. Antras mažesnis aukcionų pogrupis gali būti vadinamas tik inovacijų aukcionais, kurių pagrindinis tikslas – skatinti inovacijas, susijusias su atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimu ateityje, pavyzdžiui, bangų, potvynių ir atoslūgių energijos projektus ar vėjo elektrinių ore projektus;

([22]) 2017 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1369, kuriuo nustatoma energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo sistema ir panaikinama Direktyva 2010/30/ES, (OL L 198, 2017 7 28, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1369/oj).

([23]) 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/125/EB, nustatanti ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą, (OL L 285, 2009 10 31, p. 10, ELI:). http://data.europa.eu/eli/dir/2009/125/oj).

([24]) 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus, (OL L 327, 2000 12 22, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj).

([25]) 2023 m. birželio 27 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2023/2486, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 papildomas nustatant techninės analizės kriterijus, pagal kuriuos nustatoma, kokiomis sąlygomis ekonominė veikla laikoma svariai prisidedančia prie tausaus vandens ir jūrų išteklių naudojimo ir apsaugos, perėjimo prie žiedinės ekonomikos, taršos prevencijos ir kontrolės arba biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos ir atkūrimo ir ar ta ekonominė veikla nedaro reikšmingos žalos kitiems aplinkos tikslams, ir kuriuo dėl tam tikros informacijos apie tą ekonominę veiklą viešo atskleidimo iš dalies keičiamas Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2021/2178, (OL L, 2023/2486, 2023 11 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/2486/oj).

(30) abiejų rūšių aukcionuose, kuriuose inovacijos įtrauktos kaip kvalifikacinės atrankos arba sutarties skyrimo kriterijus, atitinkamos institucijos visada turėtų įvertinti siūlomų projektų indėlį į minimalų pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių pagerinimą, siekiant užtikrinti, kad įgyvendinus projektus būtų pateikti sprendimai, technologijos ar patobulinimai, viršijantys rinkoje jau turimus pažangiausius sprendimus ir technologijas ir susiję su aukciono dalyku. Pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių, pagal kuriuos inovacijos bus lyginamos su pažangiausiais sprendimais ir technologijomis, pasirinkimas priklauso nuo valstybių narių siekiamo viešosios politikos tikslo. Tai gali būti, pavyzdžiui, pagrindiniai veiklos rezultatų rodikliai, pagal kuriuos vertinamas technologijos energijos gamybos efektyvumo didinimas, perdirbamumas, sprendimo ar technologijos lankstumas skatinant energetikos sistemos integravimą, mažesnė priklausomybė nuo žaliavų, technologijos ilgaamžiškumas, mažesnis poveikis aplinkai ar kiti pagrindiniai veiklos rodikliai, priklausomai nuo konkretaus viešojo tikslo, kurio siekiama įtraukiant su kaina nesusijusį inovacijų kriterijų;

(31) tik inovacijų aukcionuose nustatant kvalifikacinės atrankos kriterijus inovacijoms įvertinti taip pat turėtų būti atsižvelgiama į siūlomų sprendimų ar technologijų brandą, siekiant užtikrinti, kad potencialus projektas atitiktų konkurso tikslus, o siūlomos inovacijos nebūtų tokio ankstyvo plėtojimo etapo, kad jų nebūtų galima įdiegti. Aukcionuose, kurie nėra konkrečiai orientuoti į inovacijas, atitinkamoms institucijoms taip pat turėtų būti leidžiama reikalauti tam tikro siūlomų projektų brandos lygio, kad būtų išvengta labai ankstyvų plėtojimo etapų pasiūlymų, kurie greičiausiai neatitiktų aukciono tikslų;

(32) žinių apie naujausius novatoriškus pokyčius sklaida yra labai svarbi siekiant toliau skatinti inovacijas, tai visų pirma pasakytina apie inovacijų aukcionus ([26]). Atitinkamos valstybių narių institucijos kaip kvalifikacinės atrankos arba sutarties skyrimo kriterijus turėtų įtraukti poreikį skleisti laimėjusio projekto rezultatus pasitelkiant konferencijas, leidinius, atviros prieigos saugyklas arba nemokamą ir (arba) atvirąją programinę įrangą, o kai yra teikiami atitinkami veiklos duomenys, turėtų būti taikomos tinkamos konfidencialumo priemonės. Be to, jos turėtų reikalauti, kad aukciono laimėtojas įsipareigotų laiku suteikti mokslinių tyrimų ir plėtros projektų, kuriems teikiama parama, mokslinių tyrimų rezultatų, kuriems taikomos intelektinės nuosavybės teisės, licencijas rinkos kaina ir neišimtiniu bei nediskriminaciniu pagrindu, kad jais galėtų naudotis EEE suinteresuotosios šalys. Valstybių narių atitinkamoms institucijoms turėtų būti leidžiama į aukcionus, kurie nėra konkrečiai orientuoti į inovacijas, įtraukti tokio pobūdžio žinių sklaidos reikalavimus kaip kvalifikacinės atrankos arba sutarties skyrimo kriterijus;

(33) įdiegus naujus kintamų atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginius, elektros energijos sistema susiduria su konkrečiais iššūkiais, pavyzdžiui, poreikiu spręsti tinklo perkrovos problemas, kartu išlaikant tinklo stabilumą. Šie poreikiai paprastai tenkinami taikant apkrovų perskirstymo ir kitus sprendimus, dėl kurių sistema patiria sąnaudų. Į atsinaujinančiųjų išteklių energijos aukcionus kaip su kaina nesusijusį kriterijų įtraukus energetikos sistemos integravimą, gali sumažėti šios sistemos sąnaudos, nes būtų sumažintas atsinaujinančiųjų išteklių energijos projekto eksploatavimo poveikis sistemai. Vis dėlto energetikos sistemos poreikių negalima patenkinti tik taikant su kaina nesusijusius kriterijus atsinaujinančiųjų išteklių energijos aukcionuose, nes jiems patenkinti reikia sisteminių sprendimų, įskaitant tinklo planavimą, reguliavimo aspektus, rinkos signalus ar tinklo tarifus;

(34) su kaina nesusiję energetikos sistemos integravimo kriterijai turėtų būti parengti taip, kad galėtų dalyvauti visos technologijos ir visi sprendimai, galintys padėti patenkinti nustatytus sistemos poreikius. Jei tai tinkamai pagrįsta remiantis nustatytais sistemos poreikiais arba leidžiama pagal Sąjungos teisę, aukcionuose taip pat turėtų būti orientuojamasi į vieną ar kelias technologijas ar sprendimus. Šios technologijos ar sprendimai galėtų būti įtraukti į investicijas, numatytas siūlomame projekte, arba gauti pagal sutartį su trečiąja valstybe, jei tai yra nauja investicija. Taip aukciono dalyviams bus suteikta galimybė pasirinkti ekonomiškai efektyviausius sprendimus. Vertinant įvairių technologijų ir sprendimų indėlį tenkinant sistemos poreikį gali prireikti modeliavimo priemonių, kuriomis naudodamosi institucijos galėtų objektyviai ir vadovaudamosi nediskriminavimo principu įvertinti scenarijaus, į kurį įtrauktas pasiūlytas projektas, ir scenarijaus, į kurį pasiūlytas projektas neįtrauktas, poveikį energetikos sistemai. Alternatyvūs metodai galėtų būti orientuoti į objektyvius ir patikrinamus kintamuosius, kurie naudojami kaip bendrųjų sistemos poreikių pakaitiniai rodikliai arba kaip konkrečių technologijų indėlio pakaitiniai rodikliai, visų pirma atsižvelgiant į tinklo planavimą. Vis dėlto taikant šiuos alternatyvius metodus kyla pavojus, kad bus nepakankamai įvertintas galimas potencialaus projekto poveikis sistemai;

([26]) Žinių sklaidos skatinimas taip pat gali būti aktualus ir kitų rūšių atsinaujinančiųjų išteklių aukcionuose, išskyrus tuos, kuriuose atlyginama už inovacijas.

(35) į savo aukciono modelį kaip kriterijų įtraukdamos energetikos sistemos integravimą, atitinkamos institucijos turėtų atsižvelgti į pasiūlytų projektų indėlį tenkinant sistemos poreikius, remdamosi šiais trimis pagrindiniais parametrais: pasiūlytų projektų indėliu į elektros energijos sistemos poreikių tenkinimą, susijusį su laiko aspektu; jų indėliu diegiant jungtis tarp energijos nešiklių ir jų indėliu tenkinant elektros energijos sistemos poreikius vietos požiūriu;

(36) vertinant pasiūlytų projektų indėlį į elektros energijos sistemos poreikių tenkinimą, susijusį su laiko aspektu, reikėtų atsižvelgti į įvairius sprendinius, įskaitant energijos kaupimą ir reguliavimą apkrova, kurie gali padėti šalinti disbalansą, atsirandantį dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos ir elektros energijos paklausos skirtumų. Jei atsinaujinančiųjų išteklių energetikos sprendinių diegimo aukcionai paskatina naudoti įrenginius, suteikiančius galimybę pasiūlytuose projektuose moduliuoti gamybą, tiekimą į tinklą arba vartojimą, prisidedama prie sistemos poreikių tenkinimo, nes taip suteikiama laikinio lankstumo. Tai galima pasiekti, pavyzdžiui, derinant keletą atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos technologijų, derinant gamybos įrenginius ir elektros energijos kaupimo įrenginius arba derinant gamybos įrenginius ir reguliavimo apkrova įrenginius arba sprendimus, kuriais prireikus gali būti padidinta arba sumažinta elektros energijos paklausa;

(37) vertinant pasiūlyto projekto indėlį į jungčių tarp energijos nešiklių diegimą, reikėtų atsižvelgti į pajėgumą perduoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją iš vieno energijos nešiklio į kitą naudojant energijos konversijos įrenginius. Jungtys tarp energijos nešiklių visų pirma reiškia, kad atsinaujinančiųjų išteklių elektros energija yra konvertuojama į kitą energijos nešiklį, pavyzdžiui, šilumą ar vandenilį, skirtą vartoti paklausos sektoriuje, kuris tiesiogiai nevartoja elektros energijos. Taip laipsniška elektros energijos sistemos dekarbonizacija, prie kurios pasiūlytas projektas prisideda, gali sudaryti sąlygas dekarbonizuoti elektros energijos nenaudojančius paklausos sektorius, pavyzdžiui, šilumą kai kuriuose gyvenamuosiuose ar pramoniniuose pastatuose arba vandenilį tam tikruose pramoniniuose procesuose. Todėl jungtys tarp įvairių energijos nešiklių padeda patenkinti energetikos sistemos poreikius pasiekti dekarbonizaciją, kai tai yra ekonomiškai efektyviausias būdas. Be to, energijos konversijos įrenginiai, kuriais šios jungtys tarp energijos nešiklių įdiegiamos, pavyzdžiui, elektrolizeriai ar šilumos gamybos ir kaupimo įrenginiai, taip pat padeda patenkinti elektros energijos sektoriaus laikinio lankstumo poreikius;

(38) vertinant pasiūlyto projekto indėlį tenkinant elektros energijos sistemos poreikius vietos požiūriu, daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama tinklo topologijos ir gamybos bei vartojimo įrenginių vietos sąveikai, dėl kurios gali kilti tinklo perkrovos problemų ir sumažėti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo mastas. Todėl optimali naujų atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos projektų įgyvendinimo ir prijungimo prie tinklo taško vieta gali padėti sumažinti tinklo perkrovos problemas ir yra itin svarbi tenkinant elektros energijos sistemos poreikius. Dėl to aukcionuose gali būti leidžiama dalyvauti tik projektams, vykdomiems iš anksto nustatytose vietovėse, kuriose jie gali padėti sumažinti tinklo perkrovą, arba taškai pasiūlytiems projektams gali būti skiriami atsižvelgiant į jų poveikį vietai;

(39) siekiant užtikrinti šiame reglamente nurodytų kriterijų veiksmingumą atsinaujinančiųjų išteklių energijos aukcionuose, atitinkamos valstybių narių institucijos turėtų nustatyti šiame reglamente nurodytų su kaina nesusijusių kriterijų vertinimo metodiką, įdiegti tinkamus stebėsenos mechanizmus ir nustatyti garantijas, kuriais užtikrinama atitiktis tokiems kriterijams, taip pat nustatyti tinkamas sankcijas, taikytinas neatitikties atveju. Šios garantijos ir sankcijos turėtų būti tokio lygio, kad būtų suderintas poreikis užtikrinti konkurencinį konkursą, kartu atgrasant įmones nuo pasiūlymų teikimo be tvirto ketinimo įgyvendinti projektą, ir poreikis atitikti projekto specifikacijas. Garantijų ir sankcijų lygis turėtų būti nustatytas taip, kad aukciono dalyviams būtų brangiau nesilaikyti aukciono specifikacijų nei prisiimti išlaidas ir laikytis tų specifikacijų;

(40) pagal kai kuriuos kriterijus gali reikėti įrodyti atitiktį per visą projekto įgyvendinimo laikotarpį, pavyzdžiui, indėlį į energetikos sistemos integravimą, kibernetinį saugumą ar aplinkos tvarumą gali reikėti nuolat stebėti. Tikslinga nustatyti suderintas taisykles dėl tokios atitikties tikrinimo laiko. Teikdami pasiūlymą, visi aukciono dalyviai turėtų įsipareigoti laikytis visų aukciono reikalavimų ir specifikacijų, įtrauktų į jų pasiūlymą. Faktinė atitiktis reikalavimams, susijusiems su skirtingais su kaina nesusijusiais kriterijais ir kitais aukciono reikalavimais, gali būti įrodoma skirtingu laiku, kurį prireikus turėtų nustatyti atitinkamos valstybių narių institucijos;

(41) aukciono dalyviai turėtų pateikti konkrečius dokumentus, kuriais įrodoma atitiktis tam tikriems su kaina nesusijusiems kriterijams. Atitikties su atsakingu verslo elgesiu susijusiems kvalifikacinės atrankos kriterijams įrodymo atsinaujinančiųjų išteklių energijos aukcionuose tikslais atitinkamos valstybių narių institucijos turėtų reikalauti trečiųjų valstybių patikinimo pareiškimų dėl išsamaus patikrinimo. Kad įrodytų veiksmingą kibernetinio saugumo rizikos valdymo priemonių įgyvendinimą, aukciono dalyvis turėtų pateikti kibernetinio saugumo planą ir reguliariai jį atnaujinti. Atitinkamais atvejais institucijos gali reikalauti, kad nepriklausomos trečiosios šalys reguliariai atliktų aukciono dalyvių ir jų tiekėjų saugumo auditus ir reguliariai pateiktų šių auditų rezultatus;

(42) šis reglamentas nedaro poveikio Direktyvos (ES) 2018/2001 4 straipsniui ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsniams bei Sąjungos tarptautiniams įsipareigojimams. Atitinkamos valstybių narių institucijos turėtų nustatyti kvalifikacinės atrankos arba sutarties skyrimo kriterijus atsinaujinančiųjų išteklių energetikos sprendinių diegimą skatinančiuose aukcionuose, laikydamosi Sąjungos tarptautinių įsipareigojimų ir atitinkamo reikalavimo nustatyti ribojamąsias priemones saugumo ir viešosios tvarkos sumetimais. Tokie kriterijai taip pat turėtų atitikti Sąjungos teisę ir jos neviršyti bei būti suderinami su įsipareigojimais, prisiimtais pagal prekybos ir investicijų susitarimus, kurių šalys yra Sąjunga arba valstybės narės, ir prekybos ir investicijų susitarimus, kurių Sąjunga arba valstybė narė laikosi;

(43) šiame reglamente numatytos priemonės atitinka Energetikos sąjungos komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

DALYKAS, APIBRĖŽTYS IR BENDRIEJI PRINCIPAI

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomos Reglamento (ES) 2024/1735 26 straipsnyje nustatytų kriterijų specifikacijos.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

1) atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrija – atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrija, apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 16 punkte;

2) išsamus patikrinimas – procesas, kuriuo įmonės nustato savo verslo veiklos, susijusios su aukcionu, neigiamą poveikį aplinkai ir socialinį poveikį, vykdo jo prevenciją, jį švelnina ir atsiskaito, kaip jis šalinamas; tai apima neigiamą poveikį, susijusį su pačios įmonės operacijomis ir vertės grandinės pradine ir galutine grandimis, be kita ko, daromą per jos produktus ar paslaugas, taip pat per jos verslo santykius;

3) tinklų ir informacinė sistema – tinklų ir informacinė sistema, apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2022/2555 ([27]) 6 straipsnio 1 punkte;

([27]) 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2555 dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 910/2014 ir Direktyva (ES) 2018/1972 ir panaikinama Direktyva (ES) 2016/1148, (OL L 333, 2022 12 27, p. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj).

4) tinklų ir informacinių sistemų saugumas – tinklų ir informacinių sistemų saugumas, apibrėžtas Direktyvos (ES) 2022/2555 6 straipsnio 2 punkte;

5) veiklos kontrolė – įgaliojimai nustatyti ir įgyvendinti veiklos politiką, pagal kurią valdoma kasdienė veikla, procesai ir ištekliai, kad būtų užtikrintas sklandus įrenginio, ypač jo tinklų ir informacinių sistemų, veikimas;

6) fotovoltinio modulio surinkimas – kelių fotovoltinių elementų arba lygiaverčių komponentų, išvardytų Įgyvendinimo reglamente 2025/1178, integravimas ir sujungimas į vieną įrenginį;

7) anglies dioksido pėdsakas – produkto sistemoje, apimančioje visą neperžengiant šios sistemos erdvės ir laiko ribų vykdomą susijusią veiklą, išmetamo ir absorbuojamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekių suma, apskaičiuojama remiantis gyvavimo ciklo analize pagal vieną kategoriją – poveikį klimato kaitai – ir išreiškiama anglies dioksido ekvivalentu įvertinant visuotinio atšilimo potencialus 100 metų laikotarpiu;

8) žiedinė ekonomika – ekonominė sistema, kuria ekonomikoje kuo ilgiau išlaikoma produktų, medžiagų ir kitų išteklių vertė, didinant jų naudojimo veiksmingumą gamybos ir vartojimo etapuose, taip mažinant jų naudojimo poveikį aplinkai, sumažinant atliekų kiekį ir išskiriamų pavojingų cheminių medžiagų kiekį visais jų gyvavimo ciklo etapais, be kita ko, taikant atliekų hierarchiją;

9) poveikis biologinei įvairovei – biologinės įvairovės pokytis, pavyzdžiui, rūšių gausos ar paplitimo arba buveinių ir ekosistemų paplitimo, struktūros ir funkcijų pokytis, kuris yra tiesioginis arba netiesioginis per visą gyvavimo ciklą padaromas nulinio balanso technologijų poveikis;

10) energinis efektyvumas – energijos gamybos produktų atveju tai pagamintos energijos ir energijos sąnaudų santykis, o energijos konversijos ir kaupimo produktų atveju – konversijos efektyvumas, t. y. tiekiamos energijos ir atiduodamos energijos santykis;

11) tarša – tarša, apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/75/ES ([28]) 3 straipsnio 2 punkte, o vandens taršos atveju – apibrėžta Direktyvos 2000/60/EB 2 straipsnio 33 punkte;

12) laikinis lankstumas – rinkos dalyvių gebėjimas pritaikyti gamybos, tiekimo į tinklą ir vartojimo modelius, paprastai reaguojant į rinkos signalus, visų pirma elektros energijos sektoriuje, ir taip tam tikrais svarbiais laikotarpiais prisidėti prie sistemos poreikių tenkinimo;

13) su vieta susijęs poveikis – rinkos dalyvių gebėjimas padėti patenkinti elektros energijos sistemos poreikius renkantis vietą ir prisijungimo prie tinklo tašką;

14) energijos nešiklių jungtis – rinkos dalyvių gebėjimas perduoti energiją iš vieno energijos nešiklio į kitą naudojant energijos konversijos įrenginius.

3 straipsnis

Bendrieji principai

Pagal Reglamento (ES) 2024/1735 26 straipsnio 1 dalį rengiamų aukcionų su kaina nesusiję kriterijai turi atitikti šiuos bendruosius principus:

a) jie apibrėžiami ir vertinami objektyviai, skaidriai ir nediskriminuojant, atsižvelgiant į aukciono politikos tikslus ir į galimą kiekvienos technologijos indėlį siekiant tų tikslų;

([28]) 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (nauja redakcija) (OL L 334, 2010 12 17, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/75/oj).

b) jie atspindi aptariamų technologijų rinkos brandą, o rengiant įvairius su kaina nesusijusius aukciono kriterijus gali būti įtraukiami susiję suinteresuotieji rinkos dalyviai, įskaitant kūrėjus, gamintojus, pilietinės visuomenės atstovus ir ekspertus;

c) jie padeda greitai, veiksmingai, tvariai ir konkurencingai diegti atsinaujinančiųjų išteklių energijos sprendinius, pritraukti privačių investicijų ir teikti tokių privalumų, kaip tikrumas dėl investicijų;

d) jais užtikrinamas konkurencinis aukcionas ir nesudaroma neįveikiamų bei nepagrįstų kliūčių dalyvauti ir neproporcingų išlaidų, tačiau įmonės, neturinčios tvirtų ketinimų įgyvendinti projektą ir laikytis projekto specifikacijų, atgrasomos nuo dalyvavimo aukcione;

e) jie taikomi laikantis Sąjungos teisės ir Sąjungos įsipareigojimų pagal tarptautinius prekybos ir investicijų susitarimus;

f) jiems parengti naudojamasi Sąjungos teisės aktuose numatytais tos nulinio balanso technologijos vertinimo metodais, jei tokių yra;

g) jei pagal Reglamento (ES) 2024/1781 4 straipsnį priimtuose deleguotuosiuose aktuose nustatomos nulinio balanso technologijų veiksmingumo klasės, tokių nulinio balanso technologijų diegimo aukcionų kriterijai grindžiami tomis veiksmingumo klasėmis.

II SKYRIUS

PRIVALOMI KVALIFIKACINĖS ATRANKOS KRITERIJAI

4 straipsnis

Atsakingas verslas

1. Su atsakingu verslu susijusiais kvalifikacinės atrankos kriterijais reikalaujama, kad konkurso dalyviai – išskyrus atvejus, kai jie yra fiziniai asmenys, įmonės, kurioms Direktyva 2013/34/ES pagal jos 19a ir 29a straipsnius ir jų vėlesnius pakeitimus netaikoma, arba atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos – vykdydami savo su aukcionu susijusią verslo veiklą išsamiai patikrintų pagrindinius elementus, nustatytus Direktyvos (ES) 2024/1760 dėl įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo 5 straipsnio 1 dalies a–g punktuose.

2. Atitinkamos institucijos reikalauja, kad konkurso dalyviai – išskyrus atvejus, kai jie yra fiziniai asmenys, įmonės, kurioms Direktyva 2013/34/ES pagal jos 19a ir 29a straipsnius ir jų vėlesnius pakeitimus netaikoma, arba atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos – viešai skelbtų, kad jų verslas yra atsakingas, pateikdami viešą pareiškimą, apimantį bent pagrindinius Deleguotojo reglamento (ES) 2023/2772 I priedo 61 punkto a–e papunkčiuose išvardytus elementus.

3. Atitinkamos institucijos reikalauja, kad fiziniai asmenys, įmonės, kurioms Direktyva 2013/34/ES pagal jos 19a ir 29a straipsnius ir jų vėlesnius pakeitimus netaikoma, ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos, teikiantys pasiūlymą dėl projektų, kurių pajėgumas didesnis nei 10 MW, teikiamoje informacijoje apie savo su aukcionu susijusią verslo veiklą pateiktų informaciją pagal pagrindinius išsamaus patikrinimo elementus, išvardytus Deleguotojo reglamento (ES) 2023/2772 I priedo 61 punkto c ir d papunkčiuose, arba naudodami Sąjungos lygmeniu rekomenduojamus savanoriškai taikomus tvarumo atskaitomybės standartus, jei tokių yra.

4. Atitinkamos institucijos gali 1 ir 2 dalis taikyti fiziniams asmenims, įmonėms, kurioms Direktyva 2013/34/ES pagal jos 19a ir 29a straipsnius ir jų vėlesnius pakeitimus netaikoma, ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms, jei jie teikia pasiūlymą dėl projektų, kurių pajėgumas yra didesnis nei 10 MW. Jei jos tiems konkurso dalyviams taiko tas dalis, 3 dalis netaikoma.

5 straipsnis

Kibernetinis saugumas ir duomenų saugumas (kvalifikacinės atrankos kriterijai)

Su kibernetiniu saugumu ir duomenų saugumu susijusiais kvalifikacinės atrankos kriterijais reikalaujama, kad konkurso dalyviai:

a) imtųsi tinkamų ir proporcingų techninių, operacinių ir organizacinių priemonių, atitinkančių integruotojo ir standartizuotojo saugumo principus, kad būtų užtikrintas atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginio tinklų ir informacinių sistemų saugumas, įskaitant, kai aktualu, Direktyvos (ES) 2022/2555 21 straipsnio 2 dalyje išvardytas priemones;

b) jei likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki aukciono, kuriam taikomas Reglamento (ES) 2024/1735 26 straipsnis, paskelbimo konkurso dalyvis priklauso trečiosios valstybės jurisdikcijai ir privalo tos trečiosios valstybės institucijoms pateikti informaciją apie programinės arba aparatinės įrangos pažeidžiamumą prieš sužinant, kad tuo pažeidžiamumu buvo pasinaudota, arba jei Sąjungos arba aukcioną vykdančios valstybės narės vardu pateikiamas viešas pareiškimas, kad iš tos trečiosios valstybės teritorijos veikiantys priešiški subjektai vykdė kibernetinę kenkimo veiklą ar kibernetines kenkimo kampanijas, – pateiktų kibernetinio saugumo planą, kuriame būtų išdėstyta, kaip konkurso dalyvis garantuos įrenginio ir visos sistemos saugumą, ir imtųsi konkrečių būtinų techninių, operacinių ir organizacinių priemonių, kuriomis užtikrinama, kad vykdant su aukcionu susijusią verslo veiklą naudojami arba sukuriami duomenys būtų laikomi Europos ekonominėje erdvėje ir nebūtų perkeliami už jos ribų;

c) jei konkurso dalyviui atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginyje naudojamus IRT produktus tiekia arba su jo veikimu susijusias IRT paslaugas teikia kiti tiekėjai, – užtikrintų ir įrodytų, kad tiekėjai imasi a punkte nurodytų priemonių, o jei tie tiekėjai atitinka kurią nors vieną iš dviejų b punkte konkurso dalyviams nustatytų sąlygų, kad jie taip pat imtųsi b punkte nurodytų priemonių;

d) užtikrintų, kad įrenginio veiklos kontrolę vykdytų Europos ekonominėje erdvėje įsisteigęs veiklos vykdytojas.

6 straipsnis

Gebėjimas laiku ir iki galo įgyvendinti projektą

1. Su gebėjimu laiku ir iki galo įgyvendinti projektą susijusiais kvalifikacinės atrankos kriterijais reikalaujama, kad konkurso dalyviai pateiktų du ar daugiau iš šių dokumentų:

a) aukciono dalyvio arba, jei aukcione dalyvauja konsorciumas, dalyvių identifikavimo dokumentą (-us);

b) dokumentus, įrodančius atitiktį taikomiems teisės aktams, įskaitant visus atitinkamus leidimus, kurių reikia projektui statyti ir eksploatuoti, arba dokumentus, kuriais įrodoma, kad dalyvis atitinka reikalavimus tokiems leidimams gauti;

c) įmonės finansinės ir ekonominės padėties dokumentus, įrodančius jos finansinį pajėgumą iki galo įgyvendinti projektą ir prisiimti galimus įsipareigojimus, o ne paskelbti bankrotą arba kitaip išvengti šių įsipareigojimų, pavyzdžiui, reikalavimus dėl minimalios grynosios vertės, pelno ar ilgalaikių skolos reitingų;

d) projekto aprašymą pagal reikalavimus, įtrauktus į aukciono specifikacijas;

e) techninio įgyvendinamumo, žinių ir patirties, reikalingos projektui įgyvendinti iki galo, įrodymus, įskaitant ankstesnės patirties, įgytos iki galo įgyvendinant panašius projektus, įrodymus;

f) projekto statybos ir eksploatavimo tvarkaraštį, apimantį visų atitinkamų tarpinių etapų iki projekto užbaigimo datas.

2. Šio straipsnio 1 dalyje pateikti reikalavimai pritaikomi atsižvelgiant į projekto sąnaudas, riziką, projektinį pajėgumą, technologijos brandą, aukcione reikalaujamą inovacijų lygį ir kitas atitinkamas rinkos sąlygas.

III SKYRIUS

INDĖLIS Į ATSPARUMĄ

7 straipsnis

Indėlis į atsparumą

1. Jei, likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki atitinkamo aukciono, kuriam taikomas Reglamento (ES) 2024/1735 26 straipsnis, paskelbimo dienos, Komisija pagal to reglamento 29 straipsnio 2 dalį nustato, kad daugiau kaip 50 proc. Sąjungoje tiekiamo nulinio balanso technologijų galutinių produktų, nurodytų šios dalies a–f punktuose, kiekio yra vienos trečiosios valstybės kilmės arba kad vienos trečiosios valstybės kilmės nulinio balanso technologijų galutinių produktų, nurodytų šios dalies a–f punktuose, tiekimas Sąjungoje dvejus metus iš eilės vidutiniškai augo bent 10 procentinių punktų ir pasiekė bent 40 proc. Sąjungoje tiekiamo kiekio, atitinkamos institucijos leidžia aukcionui pateikti tik tokius pasiūlymus arba skiria taškus tik už tokius pasiūlymus, kuriuose siūlomi galutiniai produktai ir pagrindiniai specifiniai komponentai, išvardyti Įgyvendinimo reglamente (ES) 2025/1178, atitinka toliau nustatytus reikalavimus:

a) fotovoltinės technologijos: toje trečiojoje valstybėje galutiniai produktai nėra surenkami ir bent keturi pagrindiniai specifiniai juose naudojami komponentai yra ne tos trečiosios valstybės kilmės. Fotovoltiniai inverteriai ir fotovoltiniai elementai ar lygiaverčiai komponentai yra ne tos trečiosios valstybės kilmės ir fotovoltiniai moduliai surenkami ne toje trečiojoje valstybėje;

b) sausumos vėjo technologijos: galutiniai produktai yra ne tos trečiosios valstybės kilmės ir ne daugiau kaip trys pagrindiniai specifiniai komponentai yra tos trečiosios valstybės kilmės. Tiesioginės pavaros varomoji sistema (įskaitant generatorių) ir (arba) varomoji sistema su pavarų dėže (įskaitant generatorių) yra ne tos trečiosios valstybės kilmės;

c) jūros vėjo technologijos: galutiniai produktai yra ne tos trečiosios valstybės kilmės ir ne daugiau kaip keturi pagrindiniai specifiniai komponentai yra tos trečiosios valstybės kilmės. Tiesioginės pavaros varomoji sistema (įskaitant generatorių) ir (arba) pavarų dėžės varomoji sistema (įskaitant generatorių) yra ne tos trečiosios valstybės kilmės;

d) elektrolizeriai: galutiniai produktai yra ne tos trečiosios valstybės kilmės ir ne daugiau kaip du pagrindiniai specifiniai komponentai yra tos trečiosios valstybės kilmės. Vandenilio elementų blokas yra ne tos trečiosios valstybės kilmės;

e) šilumos siurbliai: galutiniai produktai yra ne tos trečiosios valstybės kilmės ir ne daugiau kaip vienas pagrindinis specifinis komponentas yra tos trečiosios valstybės kilmės;

f) visos kitos nulinio balanso technologijos, kurioms taikomas Reglamento (ES) 2024/1735 26 straipsnis ir kurios nenurodytos a–e punktuose: galutiniai produktai yra ne tos trečiosios valstybės kilmės.

Jei likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki atitinkamo aukciono paskelbimo dienos Komisija pagal Reglamento (ES) 2024/1735 29 straipsnio 2 dalį nustato, kad, be pirmoje pastraipoje nurodytų sąlygų, daugiau kaip 85 proc. Sąjungoje tiekiamo vieno ar kelių pagrindinių specifinių komponentų kiekio yra vienos trečiosios valstybės kilmės, valstybės narės leidžia aukcionui pateikti tik tokius pasiūlymus arba skiria taškus tik tokiems pasiūlymams, kuriuose bent vieno iš tų pagrindinių specifinių komponentų, kurie yra tos trečiosios valstybės kilmės, kiekis yra ne didesnis kaip 85 proc.

Jei aukcionai paskelbiami praėjus mažiau nei devyniems mėnesiams nuo tos dienos, kai Komisija paskutinį kartą nustatė pirmoje ir antroje pastraipose nurodytas Sąjungos tiekimo iš vienos trečiosios valstybės dalis, atitinkamos institucijos šią straipsnio dalį taiko remdamosi tuo naujausiu arba ankstesniu nustatymu. Jei ankstesnio nustatymo nėra, atitinkamos institucijos gali taikyti šią dalį remdamosi naujausiu nustatymu.

2. Jei 1 dalyje nustatytos sąlygos nėra įvykdytos, tačiau, likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki aukciono, kuriam taikomas Reglamento (ES) 2024/1735 26 straipsnis, paskelbimo dienos, Komisija nustato, kad daugiau kaip 50 proc. Sąjungoje tiekiamo konkrečios nulinio balanso technologijos vieno ar kelių pagrindinių specifinių komponentų kiekio yra vienos trečiosios valstybės kilmės arba kad tos nulinio balanso technologijos vieno ar kelių pagrindinių specifinių komponentų, kurie yra vienos trečiosios valstybės kilmės, tiekimas Sąjungoje dvejus metus iš eilės vidutiniškai augo bent 10 procentinių punktų ir pasiekė bent 40 proc. Sąjungoje tiekiamo kiekio, atitinkamos institucijos leidžia aukcionui pateikti tik tokius pasiūlymus arba skiria taškus tik už tokius pasiūlymus, kuriuose kiekvieno iš tų konkrečių komponentų, kurie yra tos trečiosios valstybės kilmės, kiekis neviršija 50 proc. Taikydamos šią prievolę, atitinkamos institucijos gali skirtingiems pagrindiniams specifiniams komponentams taikyti kvalifikacinės atrankos ir sutarties skyrimo kriterijų derinį.

Jei pirmoje pastraipoje nurodyto vienos trečiosios valstybės kilmės produktų tiekimo Sąjungoje dalis viršija 85 proc., atitinkamos institucijos pirmoje pastraipoje nurodytą didžiausią komponentų kiekio dalį gali padidinti nuo 50 proc. iki 85 proc.

Jei aukcionai paskelbiami praėjus mažiau nei devyniems mėnesiams nuo tos dienos, kai Komisija paskutinį kartą nustatė pirmoje ir antroje pastraipose nurodytas Sąjungos tiekimo iš vienos trečiosios valstybės dalis, atitinkamos institucijos šią straipsnio dalį taiko remdamosi tuo naujausiu arba ankstesniu nustatymu. Jei ankstesnio nustatymo nėra, atitinkamos institucijos gali taikyti šią dalį remdamosi naujausiu nustatymu.

3. Sausumos vėjo technologijų, jūros vėjo technologijų ir elektrolizerių atveju, kai aukcionų paskelbimo metu Komisija pagal Reglamento (ES) 2024/1735 29 straipsnio 2 dalį nėra nustačiusi, kad daugiau kaip 50 proc. konkrečios nulinio balanso technologijos galutinio produkto Sąjungoje tiekiamo kiekio arba daugiau kaip 40 proc., jei tiekimo dalis dvejus metus iš eilės augo vidutiniškai bent 10 procentinių punktų, yra vienos trečiosios valstybės kilmės, atitinkamos institucijos taiko atsparumo kriterijų, leisdamos aukcionui pateikti tik tuos pasiūlymus arba skirdamos taškus tik tiems pasiūlymams, kuriuose ne mažiau kaip 75 proc. siūlomų galutinių produktų atitinka 1 dalyje nustatytus reikalavimus, jei tai Kinijos Liaudies Respublikos kilmės arba joje surinkti galutiniai produktai ir pagrindiniai specifiniai komponentai.

IV SKYRIUS

INDĖLIS Į TVARUMĄ

8 straipsnis

Aplinkosauginis tvarumas. Anglies dioksido pėdsakas

1. Pasirinkdamos galimybę Reglamento (ES) 2024/1735 26 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą aukciono indėlį į tvarumą įvertinti pagal anglies dioksido pėdsako kriterijų, atitinkamos institucijos jį įtraukia kaip kvalifikacinės atrankos ir (arba) sutarties skyrimo kriterijų ir iš tų technologijų, kurioms taikomas Reglamento (ES) 2024/1735 26 straipsnis, nurodo nulinio balanso technologijas, kurių anglies dioksido pėdsakas turi būti vertinamas projekto ar komponento lygmeniu, ir kiekvienai nulinio balanso technologijai taikytiną objektyvią, skaidrią ir nediskriminacinę anglies dioksido pėdsako vertinimo metodiką.

2. Reikalaujama, kad pasiūlymų teikėjai matuotų anglies dioksido pėdsaką ir apie jį praneštų taikydami privalomuose Sąjungos teisės aktuose numatytus gyvavimo ciklo vertinimo metodus, jei yra, konkrečiai skirtus atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijoms, dėl kurių rengiamas aukcionas. Jei nėra privalomos Sąjungos metodikos konkrečios nulinio balanso technologijos anglies dioksido pėdsakui matuoti ir apie jį pranešti, tačiau yra privaloma Sąjungos metodika produkto anglies dioksido pėdsakui apskaičiuoti ir akte, kuriuo ta metodika nustatyta, nurodyta, kad ji gali būti naudojama kaip gairės tam tikros nulinio balanso technologijos anglies dioksido pėdsakui apskaičiuoti, iš konkurso dalyvių reikalaujama tos nulinio balanso technologijos anglies dioksido pėdsaką matuoti ir apie jį pranešti taikant tą metodiką.

3. Jei naudojamoje metodikoje nenurodyta, atitinkamos institucijos apibrėžia ir paskelbia funkcinius vienetus, sistemos ribas ir prielaidas, naudojamas anglies dioksido pėdsakui matuoti, ir įpareigoja konkurso dalyvius skaidriai pateikti savo skaičiavimus. Jei naudojamoje metodikoje nenurodyta, nacionalinės institucijos apibrėžia ir atskleidžia modeliavimo ir naudojamų pirminių duomenų, antrinių duomenų ir duomenų bazių duomenų kokybės reikalavimus. Atitinkamos institucijos reikalauja naudoti nuoseklius ir reprezentatyvius duomenis.

4. Anglies dioksido pėdsako nustatymo metodikų, kurioms netaikoma šio straipsnio 2 dalis, atveju anglies dioksido pėdsako vertinimas apima bent šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, išmetamą šiais atitinkamais nulinio balanso technologijų gyvavimo ciklo etapais:

i) išteklių išgavimo, gamybos, perdirbimo ir transportavimo;

ii) gamybos procesų;

iii) tiems procesams naudojamos (elektros) energijos;

iv) komponentų ir galutinio produkto transportavimo;

v) montavimo, eksploatavimo ir techninės priežiūros;

vi) eksploatacijos nutraukimo ir gyvavimo ciklo pabaigos.

9 straipsnis

Aplinkosauginis tvarumas. Žiedinė ekonomika

1. Pasirinkdamos galimybę Reglamento (ES) 2024/1735 26 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą aukciono indėlį į tvarumą įvertinti taikydamos žiedinės ekonomikos kriterijus kaip kvalifikacinės atrankos kriterijus ir (arba) sutarties skyrimo kriterijus, atitinkamos institucijos atsižvelgia į tai, kiek aukcione dalyvaujančiais projektais prisidedama prie vieno ar kelių iš toliau nurodytų parametrų, jei jie sudaro reikšmingą produkto poveikio aplinkai dalį:

— gaminių perdirbamumo, darant nuorodą į vieną ar kelis atitinkamus gaminio parametrus, nustatytus Reglamento (ES) 2024/1781 I priedo d punkte;

— taisymo ir techninės priežiūros paprastumo arba modernizavimo, pakartotinio naudojimo, perdarymo ir atnaujinimo paprastumo, darant nuorodą į vieną ar kelis atitinkamus gaminio parametrus, nustatytus Reglamento (ES) 2024/1781 I priedo b, c ir e punktuose;

— perdirbtųjų medžiagų, įskaitant ypatingos svarbos žaliavas, naudojimo arba kiekio gaminiuose.

2. Nustatydamos 1 dalyje nurodytus žiedinės ekonomikos kriterijus, atitinkamos institucijos taiko metodus, numatytus Sąjungos teisės aktuose, konkrečiai susijusiuose su nulinio balanso technologijomis, patenkančiomis į šio įgyvendinimo reglamento taikymo sritį, jei tokių yra. Jei Sąjungos teisės aktuose tokių metodų nenumatyta ir nenurodyta, atitinkamos institucijos taiko tarptautiniuose standartuose nustatytus metodus, jei tokių yra.

10 straipsnis

Aplinkosauginis tvarumas. Poveikis biologinei įvairovei

1. Pasirinkdamos galimybę Reglamento (ES) 2024/1735 26 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą aukciono indėlį į tvarumą įvertinti pagal kriterijus, susijusius su nulinio balanso technologijų eksploatavimo poveikiu biologinei įvairovei, atitinkamos institucijos juos įtraukia kaip kvalifikacinės atrankos kriterijus ir (arba) sutarties skyrimo kriterijus, kad įvertintų, kiek projektu pagerinamas nulinio balanso technologijų poveikis biologinei įvairovei jų montavimo, eksploatavimo ir eksploatacijos nutraukimo etapais, kaip nustatyta 2 ir 3 dalyse.

2. Jei atitinkamos institucijos nulinio balanso technologijų poveikio biologinei įvairovei kriterijų įtraukia kaip kvalifikacinės atrankos kriterijų, jis apima šiuos elementus:

a) sistemą, skirtą įrenginio teigiamam ir neigiamam poveikiui biologinei įvairovei stebėti montavimo, eksploatavimo ir eksploatavimo nutraukimo etapais;

b) įsipareigojimą įgyvendinti pritaikomus sprendimus, kad būtų sušvelnintas galimas neigiamas poveikis biologinei įvairovei, nustatytas atliekant poveikio aplinkai vertinimus, jei aktualu, pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/92/ES ([29]) ir (arba) Tarybos direktyvą 92/43/EEB ([30]) ir pagal šios dalies a punktą, ir užtikrinti sprendimų veiksmingumą siekiant teigiamo poveikio biologinei įvairovei, jei tokie sprendimai būtų įdiegti.

Naudojant pirmos pastraipos a punkte nurodytą sistemą turi būti stebimas poveikis ant žemės, virš žemės, dirvožemyje, vandenyje, jūros dugne, virš jūros dugno, virš jūros paviršiaus, įskaitant triukšmą ir taršą, atsižvelgiant į tai, kas aktualu konkrečios technologijos atveju.

Duomenimis ir informacija, surinktais naudojant pirmos pastraipos a punkte nurodytą sistemą, dalijamasi bent su mokslo bendruomene ir valdžios institucijomis, išskyrus atvejus, kai tai yra neskelbtina komercinė informacija.

3. Jei atitinkamos institucijos nulinio balanso technologijų poveikio biologinei įvairovei kriterijų įtraukia kaip sutarties skyrimo kriterijų, pagal šį kriterijų reikalaujama grynojo teigiamo indėlio į biologinę įvairovę ([31]), jei atitinkama valdžios institucija yra nustačiusi, kad tai aktualu, vienoje ar keliose iš toliau nurodytų sričių:

a) buveinių ir (arba) rūšių apsauga pagal Direktyvą 92/43/EEB;

b) laukinių paukščių, įskaitant jų buveines, apsauga pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/147/EB ([32]);

c) ekosistemų atkūrimas pagal Reglamentą (ES) 2024/1991;

d) jūrinių įrenginių atveju – geros aplinkos būklės pasiekimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/56/EB ([33]);

e) geros vandens būklės pasiekimas pagal Direktyvą 2000/60/EB.

Priemonės šiam kriterijui įvykdyti gali būti taikomos įrenginio buvimo vietoje arba kitoje vietoje.

11 straipsnis

Aplinkosauginis tvarumas. Energinis efektyvumas

1. Pasirinkdamos galimybę Reglamento (ES) 2024/1735 26 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą aukciono indėlį į tvarumą įvertinti pagal energinio efektyvumo kriterijus, atitinkamos institucijos juos įtraukia kaip kvalifikacinės atrankos kriterijų ir (arba) kaip sutarties skyrimo kriterijų ir nurodo, kurių gaminių energinis efektyvumas vertinamas bei pagal kokią metodiką kiekvieno gaminio atveju. Energinis efektyvumas matuojamas ir vertinamas remiantis atitinkamam gaminiui taikomais metodais, numatytais Sąjungos teisės aktuose, jei tokių yra.

2. Jei gaminiui taikomas deleguotasis aktas, priimtas pagal Reglamentą (ES) 2017/1369, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/30/ES ([34]) arba susijusį Komisijos įgyvendinimo aktą, 1 dalyje nurodytas kriterijus turi atitikti Reglamento (ES) 2017/1369 7 straipsnio 2 dalyje nustatytą kriterijų.

([29]) 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (OL L 26, 2012 1 28, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj).

([30]) 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj).

([31]) Grynasis teigiamas indėlis į biologinę įvairovę yra papildomas išsaugomasis ir (arba) atkuriamasis poveikis, viršijantis kompensacines priemones, kurių imamasi, kad būtų kompensuotas neišvengiamas liekamasis neigiamas projekto poveikis biologinei įvairovei po to, kai buvo imtasi tinkamų prevencijos ir švelninimo priemonių.

([32]) 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 20, 2010 1 26, p. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj).

([33]) 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/56/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų jūrų aplinkos politikos srityje pagrindus, (Jūrų strategijos pagrindų direktyva) (OL L 164, 2008 6 25, p. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/56/oj).

([34]) 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/30/ES dėl su energija susijusių gaminių suvartojamos energijos ir kitų išteklių nurodymo ženklinant gaminį ir apie jį pateikiant standartinę informaciją (OL L 153, 2010 6 18, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/30/oj).

3. Jei gaminiui, kuriam netaikoma 2 dalis, taikoma pagal Direktyvą 2009/125/EB priimta įgyvendinimo priemonė, kriterijuje daroma nuoroda į gaminius, kurie atitinka toje įgyvendinimo priemonėje nustatytus energinio efektyvumo etalonus.

4. Jei gaminiui netaikoma nei 2, nei 3 dalis, jo energinis efektyvumas matuojamas ir vertinamas remiantis kitais Sąjungos teisės aktuose numatytais metodais, jei tokių yra.

5. Jei Sąjungos teisės aktuose atitinkami metodai nenumatyti ir 4 dalis netaikoma, energinis efektyvumas matuojamas ir vertinamas remiantis tarptautiniais standartais.

12 straipsnis

Aplinkosauginis tvarumas. Efektyvus vandens naudojimas ir vandens taršos prevencijos sprendimai

1. Pasirinkdamos galimybę Reglamento (ES) 2024/1735 26 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą aukciono indėlį į tvarumą įvertinti taikydamos su vandeniu susijusius kriterijus, atitinkamos institucijos juos įtraukia kaip kvalifikacinės atrankos kriterijus ir (arba) sutarties skyrimo kriterijus, kad įvertintų, kiek eksploatuojant projektą prisidedama prie vandens telkinių būklės išsaugojimo ir, jei taikoma, pagerinimo.

2. Jei atitinkamos institucijos nulinio balanso technologijų poveikį vandeniui įtraukia kaip kvalifikacinės atrankos kriterijų, jis apima šiuos elementus:

a) sistemą, skirtą visais atitinkamais įrenginio gyvavimo ciklo etapais vandeniui daromam teigiamam ir neigiamam poveikiui stebėti;

b) įsipareigojimą įgyvendinti pritaikomus sprendimus, kad būtų išvengta neigiamo poveikio vandens būklei ir būtų užtikrintas sprendimų veiksmingumas, kai taikytina, siekiant daryti teigiamą poveikį ir padėti išsaugoti arba pasiekti gerą vandens būklę, kurią rodo a punkte nurodyta stebėsenos sistema.

3. Jei atitinkamos institucijos nulinio balanso technologijų poveikį vandeniui įtraukia kaip sutarties skyrimo kriterijų, pagal šį kriterijų reikalaujama teigiamo indėlio siekiant geros vandens kokybės ir kiekybės arba ją išlaikant pagal Direktyvą 2000/60/EB.

13 straipsnis

Aplinkosauginis tvarumas. Tarša

Pasirinkdamos galimybę Reglamento (ES) 2024/1735 26 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą aukciono indėlį į tvarumą įvertinti taikydamos su tarša susijusius kriterijus, atitinkamos institucijos juos įtraukia kaip kvalifikacinės atrankos kriterijus ir (arba) sutarties skyrimo kriterijus, kad įvertintų, kiek montavimo, eksploatavimo ir eksploatacijos nutraukimo etapais projektas prisideda prie taršos, nesusijusios su šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis, mažinimo. Atitinkamos metodikos, ribinės vertės ir atitikties mechanizmai nustatomi pagal Sąjungos teisės aktus ir jais remiantis, jei tokių yra, ir atsižvelgiant į Deleguotojo reglamento (ES) 2023/2486 C priedėlyje nustatytus kriterijus, jei taikytina.

14 straipsnis

Indėlis į tvarumą. Inovacijos

1. Pasirinkdamos galimybę Reglamento (ES) 2024/1735 26 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą aukciono indėlį į tvarumą įvertinti pagal inovacijų kriterijus, atitinkamos institucijos, kai aktualu, atskiria:

a) tik inovacijų aukcionus, orientuotus į naujų technologijų ar sprendimų skatinimą, ir

b) aukcionus, kurių pagrindinė tema ir tikslas nėra konkrečiai inovacijos.

Abiejų rūšių aukcionuose taikant su inovacijomis susijusius kvalifikacinės atrankos arba sutarties skyrimo kriterijus reikalaujama, kad visi projektai bent minimaliu lygiu pagerintų pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius, palyginti su naujausiomis rinkoje jau esančiomis tos srities, su kuria susijęs aukcionas, technologijomis ir sprendimais.

2. Be 1 dalies antroje pastraipoje nustatytų reikalavimų, 1 dalies a punkte nurodytų aukcionų indėlis į inovacijas vertinamas į kvalifikacinės atrankos kriterijus įtraukiant reikalavimą, kad visi projektai būtų tam tikros technologinės brandos. Atitinkamos institucijos į šios rūšies aukcionus taip pat gali įtraukti papildomus reikalavimus, kuriais konkurso laimėtojas įpareigojamas skleisti žinias apie inovacinių projektų rezultatus arba pasiūlyti tolesnių mokslinių tyrimų rezultatų ir plėtros projektų, kurie saugomi intelektinės nuosavybės teisių, licencijas rinkos kaina ir neišimtiniu bei nediskriminaciniu pagrindu, kad jais galėtų naudotis EEE suinteresuotosios šalys.

3. Be 1 dalies antroje pastraipoje nustatytų reikalavimų, 1 dalies b punkte nurodytų aukcionų indėlis į inovacijas gali būti vertinamas į kvalifikacinę atranką įtraukiant reikalavimą, kad visi projektai būtų tam tikros technologinės brandos. Atitinkamos institucijos į šios rūšies aukcionus taip pat gali įtraukti papildomus reikalavimus dėl žinių apie inovacinių projektų rezultatus skleidimo praktikos arba tolesnių mokslinių tyrimų rezultatų ir plėtros projektų, kurie saugomi intelektinės nuosavybės teisių, licencijavimo praktikos, grindžiamos rinkos kaina ir neišimtiniu bei nediskriminaciniu pagrindu, kad jais galėtų naudotis EEE suinteresuotosios šalys.

4. 2 ir 3 dalyse nurodytuose aukcionuose siūlomų inovacijų brandos lygis, kai aktualu, vertinamas taikant patikimus ir pripažintus metodus, pavyzdžiui, pagal technologinės parengties lygį.

15 straipsnis

Indėlis į tvarumą. Energetikos sistemos integravimas

1. Pasirinkdamos galimybę Reglamento (ES) 2024/1735 26 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą aukciono indėlį į tvarumą vertinti pagal energetikos sistemos integravimo kriterijus, atitinkamos institucijos, laikydamosi 2, 3 ir 4 dalyse nustatytų sąlygų, atsižvelgia į dalyvaujančių projektų laikinį lankstumą, su vieta susijusį poveikį ir energijos nešiklių jungtis – aspektus, kuriais prisidedama prie sistemos poreikių tenkinimo eksploatuojant tuos projektus.

2. Dalyvaujančio projekto laikinis lankstumas vertinamas atsižvelgiant į siūlomus sprendinius, kurie gali būti naujos investicijos arba perkami per trečiąsias šalis, visų pirma derinant kelias atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos technologijas, derinant kelis energijos gamybos įrenginius ir elektros energijos kaupimo įrenginius arba derinant gamybos įrenginius ir energiją naudojančius įrenginius ar sprendinius. Išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus, atliekant šį vertinimą neatmetama jokia technologija, kuri gali padėti patenkinti nustatytus sistemos poreikius.

3. Dalyvaujančio projekto su vieta susijęs poveikis sistemos poreikiams vertinamas atsižvelgiant į atitinkamų jo savybių derinį, įskaitant gamybos laiko profilį arba gamybos pajėgumą, ir įrenginio vietos bei prijungimo prie tinklo taško parinkimą, kartu atsižvelgiant į tinklo planavimą.

4. Jungčių tarp energijos nešiklių sukūrimas dalyvaujančiame projekte vertinamas pagal tai, ar atsinaujinančiųjų išteklių energiją galima perduoti iš vieno energijos nešiklio į kitą, o ypač pagal tai, ar projekte derinami energijos gamybos ir energijos konversijos įrenginiai.

V SKYRIUS

VERTINIMAS IR ATITIKTIS KRITERIJAMS

16 straipsnis

Aukcionų kvalifikacinės atrankos arba sutarties skyrimo kriterijų ir atitikties aspektų vertinimas

1. Atitinkamos institucijos nustato skaidrią, objektyvią ir nediskriminacinę pasiūlymų vertinimo pagal pasirinktus su kaina nesusijusius kriterijus metodiką, pagal kurią visų pirma kriterijai būtų įvertinami kiekybiškai – taikant vertinimo balais metodą, parengtą ir paskelbtą prieš pasiūlymų teikimo procesą. Jei neįmanoma atlikti kiekybinio vertinimo, gali būti numatytas kokybinis su kaina nesusijusių kriterijų vertinimas, jei tai pagrįsta atsižvelgiant į siekiamus viešosios politikos tikslus ir jei jis parengtas taip, kad būtų sumažinta tiek administracinė našta, tiek teisinių ginčų rizika. Pasiūlymų vertinimo metodika parengiama pasikonsultavus su suinteresuotaisiais subjektais ir ekspertais ir su jais bendradarbiaujant. Jei atitinkamos institucijos neturi pakankamai informacijos, kad galėtų iš anksto nustatyti vertinimo balais metodą, balų skyrimas už tam tikrą aspektą gali būti nustatomas atsižvelgiant į geriausią pasiūlymą pagal konkretų su kaina nesusijusį kriterijų pateikusį konkurso dalyvį. Tokiu atveju imamasi priemonių strateginiams pasiūlymams apriboti.

2. Visi aukciono dalyviai pasiūlymo pateikimo metu arba anksčiau įsipareigoja laikytis aukciono reikalavimų ir į pasiūlymą įtrauktų specifikacijų. Atitinkamos institucijos nusprendžia, kada konkurso dalyviai turi įrodyti atitiktį su kaina nesusijusiems kriterijams – tai gali būti daroma skirtingais laiko tarpais per visą projekto įgyvendinimo laikotarpį, priklausomai nuo to, kas aktualu.

3. Išskyrus konkurso dalyvius, kurie yra fiziniai asmenys, įmones, kurioms Direktyva 2013/34/ES pagal jos 19a ir 29a straipsnius ir jų vėlesnius pakeitimus netaikoma, ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijas, apibrėžtas Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 16 punkte, atitiktis 4 straipsnyje nurodytiems kriterijams vertinama pagal atitinkamus patvirtinamuosius nepriklausomų trečiųjų šalių išduotus patikinimo pareiškimus. Konkurso dalyviai, kuriems pagal Direktyvą 2013/34/ES taikomas informacijos apie tvarumą teikimo reikalavimas, informaciją apie savo atitiktį 4 straipsnio reikalavimams gali pateikti joje numatyta forma.

4. Siekiant įvertinti atitiktį 5 straipsnyje nurodytiems kriterijams reikalaujama, kad konkurso dalyviai pateiktų pasiūlymo projekto kibernetinio saugumo planą ir įgyvendindami projektą jį reguliariai atnaujintų.

5. Siekiant įvertinti atitiktį 7 straipsnyje nurodytiems kriterijams, reikalaujama, kad konkurso dalyviai pateiktų muitinės dokumentus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 952/2013 ([35]), jei yra, ir kitus svarbius dokumentus, kuriais įrodoma nulinio balanso technologijos arba jos pagrindinių specifinių komponentų kilmė ar surinkimo vieta, įskaitant sąskaitas faktūras ar kitas priemones.

6. Atitinkamos institucijos, taikančios su kaina nesusijusius kriterijus, užtikrina, kad jų būtų laikomasi.

7. Atitinkamos institucijos reikalauja, kad konkurso dalyviai pateiktų tinkamas garantijas, kuriomis užtikrinama, kad bus laikomasi į aukcionų specifikacijas įtrauktų šiame reglamente nustatytų kriterijų, kaip antai pasiūlymo garantijas, užbaigimo garantijas ir įvykdymo garantijas.

8. Nustatydamos 7 dalyje nurodytų garantijų lygį atitinkamos institucijos taip pat atsižvelgia į tokius aspektus kaip projekto išlaidos, projekto rizika, projektinis pajėgumas, šio pajėgumo vertė energetikos sistemai, technologinė branda, aukcione reikalaujamas inovacijų lygis, kitos svarbios rinkos sąlygos ir pažeidimo pobūdis. Garantijų lygis turi būti pakankamai aukštas, kad atgrasytų nuo strategijos teikti konkursinius pasiūlymus nesilaikant su kaina nesusijusių kriterijų.

([35]) 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (OL L 269, 2013 10 10, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj).

17 straipsnis

Sankcijos

1. Atitinkamos institucijos nustato sankcijas už šiame reglamente nustatytų kriterijų nesilaikymą. Tos sankcijos gali būti įvairių formų, pavyzdžiui, fiksuotos baudos, baudos už kiekvieną dieną, paramos sumažinimas ar panaikinimas arba draudimas dalyvauti būsimuose aukciono etapuose.

2. Nustatydamos 1 dalyje nurodytų sankcijų dydį atitinkamos institucijos taip pat atsižvelgia į tokius aspektus kaip projekto išlaidos, projekto rizika, projektinis pajėgumas, šio pajėgumo vertė energetikos sistemai, technologinė branda, aukcione reikalaujamas inovacijų lygis, kitos svarbios rinkos sąlygos ir pažeidimo pobūdis. Sankcijos turi būti pakankamai didelės, kad atgrasytų nuo strategijos teikti konkursinius pasiūlymus nesilaikant su kaina nesusijusių kriterijų.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2025 m. gegužės 23 d.

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN